

*Samverkan
mellan
skola och socialtjänst
i Falu kommun*

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Skolan ansvar.....	2
Elevhälsa.....	2
Socialtjänstens ansvar.....	2
Samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa.....	2
Rådgivning/konsultation.....	3
Egen ansökan – hänvisning från skolan.....	3
Anmälningsskyldighet och tjänstemannaansvar.....	3
Information till vårdnadshavarna.....	3
Muntlig eller skriftlig anmälan?.....	3
Vad ska anmälan innehålla?.....	3
Anmälningsmöte.....	4
Ny anmälan.....	4
Återta anmälan.....	4
Återkoppling till skolan.....	4
Förhandsbedömning.....	4
Utredning.....	4
Frivillig vård och tvångsvård.....	4
Sekretess.....	5
Samverkan kring barn i behov av stöd.....	5
Samordnad individuell plan (SIP).....	5
Förebyggande och främjande generella insatser/ Tidiga insatser.....	5
Placerade barn och ungdomar.....	6
Samverkan i övergripande frågor.....	6

Inledning

Vikten av samverkan mellan skola och socialtjänst kan inte nog understrykas när det gäller barn och ungdomar. Det finns en *skyldighet* att samverka i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa, som regleras i lagstiftningen för socialtjänsten och skolan.¹

Socialtjänsten är beroende av sina samverkanspartners, där skolan är en av dem. Skolpersonalens kunskap om barnen är mycket viktig information för socialtjänsten när en barnavårdsutredning skall genomföras.

Detta material har tillkommit i samarbete mellan socialtjänsten och barn- och utbildningsförvaltningen i Falu kommun för att tydliggöra och medvetandegöra om verksamheternas ansvar att på olika sätt samverka kring barn och unga i behov av stöd.

Skolans ansvar

Skolan skall tillsammans med hemmet främja lärande och utveckling samt överföra de grundläggande värderingar som vårt samhälle vilar på till barn och ungdomar. I skollagen² slås fast att alla barn och ungdomar, oavsett kön, bostadsort, sociala och ekonomiska förhållanden, har rätt till en likvärdig utbildning. Det innebär att undervisningen skall anpassas till varje elevs förutsättningar och behov och hänsyn skall tas till elever i behov av särskilt stöd.

Elevhälsa

På varje skolenhet finns elevhälsogrupper som leds av rektor. Grupperna träffas kontinuerligt och arbetar med insatser som ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsan omfattar specialpedagogiska, psykosociala, psykologiska och medicinska insatser vilket innebär att grupperna består av specialpedagog, kurator, skolsköterska och psykolog. Vid behov medverkar även skolläkare.

Socialtjänstens ansvar

Socialtjänsten har enligt lag det yttersta ansvaret för att barn och ungdomar ska få det stöd och hjälp som de behöver. Socialtjänstens yttersta ansvar att förhindra att barn utvecklas ogynnsamt framtar inte andra myndigheter - förskolan, skolan och hälso- och sjukvården, att inom ramen för sina åligganden svara för verksamheter som syftar till att främja personlig och social utveckling hos barn och motverka social utslagning eller marginalisering.

Samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa

För att tidigt upptäcka och hjälpa barn som far illa eller riskerar att fara illa är det viktigt med en väl fungerande samverkan mellan skola och socialtjänst. För att tidigt upptäcka barn i behov av stöd från socialtjänsten finns möjlighet till rådgivning/konsultation samt för familjer att själva söka stöd eller att skolan är behjälplig i att hänvisa en hjälpsökande familj till socialtjänsten. Utöver det finns även anmälningsskyldigheten med tillhörande tjänstemannaansvar.

¹ 29 kap. 13 § skollagen (2010:800); 3 kap. 1 § samt 5 kap. 1a § socialtjänstlagen 2001:453

² 1 kap. 4 § skollagen (2010:800)

Rådgivning/konsultation

Skolpersonal kan kontakta socialtjänstens mottagning för barn och unga för rådgivning och konsultation. Det kan ske utan att det enskilda barnets namn lämnas ut. Syftet med samtalet kan vara att klargöra huruvida skolan har anmälningsskyldighet i ett enskilt fall eller inte. Skolpersonalen får ej vara anonym när de ringer.

Egen ansökan – hänvisning från skolan

Skolan kan alltid hänvisa vårdnadshavare och barn att ta kontakt med socialtjänsten om de har bekymmer och behöver någon form av hjälp eller bistånd. Då skolan hänvisar någon att kontakta socialtjänsten fråntar det inte skolan skyldigheten att anmäla om förhållandena är sådana att anmälningsskyldighet föreligger.

Anmälningsskyldighet och tjänstemannaansvar

Personal inom skolan som i sin yrkesutövning kommer i kontakt med barn och ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa, har en skyldighet att anmäla det till socialtjänsten. Misstankarna om att ett barn riskerar att fara illa behöver inte vara bekräftade. För att komma i kontakt med socialtjänsten för att göra en orosanmälan kontaktas socialtjänsten genom kontaktcenter på tfn: **023-83 000**. Kontaktcenter kopplar samtalet vidare till handläggare på mottagningsenheten barn och unga för att göra en anmälan i brådskande ärenden. En särskild mottagningssekreterare finns anträffbar under vardagar kl 08:00-12:00 och 13:00-16:00. Efter kontorstid kontaktas socialtjänsten genom Socialjouren i Dalarna via larmnumret 112.

För ytterligare information, se Socialstyrelsen; Till dig som är skyldig att anmäla oro för barn: <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2014-6-20.pdf>

Information till vårdnadshavarna

När misstanke finns om att barnet utsätts för brott av sin vårdnadshavare eller andra närstående i form av fysisk och/eller psykisk misshandel samt sexuella brott skall skolan inte informera vårdnadshavare om att en anmälan har gjorts.

I övriga fall ska den som gör en anmälan till socialtjänsten informera vårdnadshavarna om att en anmälan har gjorts och varför.

Muntlig eller skriftlig anmälan?

En anmälan kan göras muntligt och/eller skriftligt. Alla uppgifter som kommer till socialnämndens kännedom om att ett barn kan befaras fara illa ses som en anmälan. Av rättssäkerhetsskäl och med respekt för det berörda barnet och dennes familj är det av största vikt att anmälan sker skriftligt. I Socialstyrelsens allmänna råd om anmälan om missförhållanden rekommenderas att anmälan bör göras skriftligt med hänsyn till de ingripande åtgärder som den kan medföra för enskilda personer. I en akut situation är det naturligtvis nödvändigt att kunna göra anmälan per telefon. En muntlig anmälan bör alltid kompletteras och bekräftas skriftligt. Det är endast privatpersoner som kan vara anonyma vid en anmälan om att ett barn eller en ungdom far illa. De som har anmälningsskyldighet får inte vara anonyma som anmälare.

Vad ska anmälan innehålla?

I en anmälan bör barnets persondata framgå såsom fullständigt namn, personnummer, adress, vårdnadshavarnas namn, adress och telefonnummer, eventuellt tolkbehov, samt var barnet befinner sig vid anmälan. Det är viktigt att anmälan innehåller så fullständiga och korrekta uppgifter som möjligt och att anmälaren tydligt redovisar och beskriver vad skolans oro eller

misstanke består i och vad som föranlett anmälan, samt på vilket sätt skolan om möjligt har försökt att hjälpa barnet. Även tidigare kontakt med barnets familj, tidigare insatser som skolan erbjudit eller känner till bör framgå av anmälan, liksom namn på anmälaren och kontaktpersoner.

Anmälningsmöte

Efter anmälan kan det, om socialtjänsten gör bedömningen att det är lämpligt, genomföras ett gemensamt möte mellan skolan, ansvarig socialsekreterare, barnet och dennes vårdnadshavare. Socialtjänsten ansvarar för att mötet kommer till stånd. Syftet med mötet är att gemensamt gå igenom anmälan för att undvika misstolkningar samt tydliggöra för barnet, dennes familj och socialtjänsten vad skolans oro består av.

Ny anmälan

Om nya uppgifter framkommer om att barnet eller ungdomen fortsatt mår dåligt eller på annat sätt far illa ska en ny anmälan göras omedelbart. Ny anmälan ska även göras under pågående utredning om nya omständigheter framkommer eller oro uppstår.

Återta anmälan

Den myndighet eller den person som har gjort anmälan kan inte återta den. Den som har gjort en anmälan är dessutom skyldig att informera socialtjänsten om förhållandena kring barnets situation ändras. Detsamma gäller för den som har lämnat uppgifter som senare visar sig vara felaktiga.

Återkoppling till skolan

Om den som har gjort anmälan omfattas av anmälningsskyldigheten, får socialnämnden informera anmälaren om att en utredning har inletts, inte har inletts eller redan pågår. Sådan information ska på begäran lämnas till anmälaren om det med hänsyn till omständigheterna inte är olämpligt att göra det.

Förhandsbedömning

När en anmälan inkommer till socialtjänsten görs en skyddsbedömning inom 24 timmar, där man tar ställning till om barnet är i omedelbart behov av skydd eller stöd från socialnämndens sida. Inom 14 dagar skall beslut fattas om utredning skall inledas eller ej. Under förhandsbedömning får endast kontakt tas med barnet, vårdnadshavare och anmälare.

Utredning

En utredning är bland annat en kartläggning av barnets hemförhållanden samt skol- och fritidssituation. Socialtjänsten skall göra sitt yttersta för att barnets bild av sin situation kartläggs. Utredningen skall belysa såväl positiva som negativa förhållanden och syftet är att ta reda på om barnet får sina behov tillgodosedda eller är i behov av skydd eller stöd från socialtjänstens sida. En utredning skall genomföras skyndsamt och får som längst ta fyra månader. Förskolan och skolan är vid sådana utredningar skyldiga att lämna alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredningar av barns behov av skydd eller stöd. Utredningen kan avslutas antingen utan insatser, med frivilliga eller insatser under tvång.

Frivillig vård och tvångsvård

När vårdnadshavare och barn samtycker till att vård ges beviljas vården med stöd av socialtjänstlagen (SoL). Socialtjänsten kan i de fall där barn utsätts för påtaglig risk för att deras hälsa och/eller utveckling skadas och samtycke saknas från den unga över 15 år

och/eller vårdnadshavare använda sig av Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) för att barnet/den unga skall få den vård den är i behov av.

Sekretess

Både skola och socialtjänst är verksamheter med sekretess. I socialtjänstlagen³ finns bestämmelser som innebär att yrkesverksamma inom skolan är skyldiga att genast anmäla till socialtjänsten om de får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa som då även bryter skolans sekretess.

Huvudregeln inom socialtjänsten är att sekretess råder. Detta för att skydda den som har kontakt med socialtjänsten och säkerställa att obehöriga inte får ta del av den information som framkommer under kontakterna. Vårdnadshavare kan dock i vissa fall bryta sekretessen genom att ge sitt samtycke till socialtjänsten om att uppgifter får lämnas ut.

Undantag från denna huvudregel görs då beslutet om vård som ges enligt LVU är offentligt och kan lämnas ut, bl.a. så skolan kan få kännedom om att barnet tex flyttas och inte kan gå kvar i skolan.

Samverkan kring barn i behov av stöd

Barn och ungdomar med ett omfattande vårdbehov och där föräldrarna samtidigt behöver stöd i sitt föräldraskap är en viktig grupp för samverkan. Skolan och hemmet har ett gemensamt ansvar för barnens utveckling. För att skolan skall ha förutsättningar att lyckas i sitt uppdrag krävs därför att samverkan med hemmet fungerar och att barnet får tillräcklig omsorg i hemmet.

Samverkan kring barnet vistelse i skola sker huvudsakligen genom samtycke från vårdnadshavare och/eller den unge. Undantag är när barn eller unga vårdas enligt 2 eller 3 §§ LVU. Samverkan mellan socialtjänsten och skola kring enskilda barn behövs i samband med att barnet utreds av socialtjänsten, barnet får insatser inom öppenvård eller om barnet är placerad utanför hemmet.

Samordnad individuell plan (SIP)

Både socialtjänsten och hälso- och sjukvården har en skyldighet att ta initiativ till SIP när de bedömer att insatser behöver samordna för att barn skall få rätt hjälp och stöd. En SIP kräver att vårdnadshavarna och barn över 15 år samtycker till att den genomförs. Planeringen kring en SIP ska utgå från vad barnet behöver, och barnet ska alltid få möjlighet att göra sin röst hörd på en nivå som är lagom för dennes ålder och mognad. I en SIP samlas viktiga personer och professionella aktörer för att göra en samordnad plan för insatserna kring barnet.

Förebyggande och främjande generella insatser/ Tidiga insatser

Socialtjänstens öppenvård, Dialogen är en verksamhet som består av två delar, en stöd/servicedel och en biståndsdela.

Stöd/servicedelen syftar till att erbjuda tillgänglig kontakt för medborgare/brukare i kommunen, där förälder själv kan ta kontakt med Dialogen, och kan gå 3 samtal utan biståndsbeslut. Chef och metodhandledare kan besluta om ytterligare 2 samtal. Finns behov av fortsatta kontakt med familjen därefter, måste ett biståndsbeslut tas av socialsekreterare. Biståndsdelen, innebär att familjebehandlare arbetar med familjer utifrån beslut och uppsatta

³ 14 kap. 1§ socialtjänstlagen (2001:453)

mål från socialsekreterare, arbetet sker i familjens hemmiljö och i egna lokaler. Barn kan även bland annat få bistånd för enskilda barnsamtal enligt Trappan-modellen.

Dialogen arbetar även med föräldragrupper och barngrupper:

- Skilda världar (barn i separerade familjer, en barngrupp utan föräldrar.)
- BIFF (barn i föräldrars fokus), där separerade föräldrar går i olika grupp, utan barn.
- Vart 5:e barn (samverkan kring barn som lever i familj med missbruk, återkommande varje år)
- Trygghetscirkeln, föräldrastöd.
- KIBB: barn som utsätts för fysisk misshandel, program för detta, där förälder har misshandlat sitt barn.
- FUR; föräldrar som har ungdomar i riskzon för missbruk och kriminalitet.
- Adoptionsutbildning för Dalarnas län, bedrivs på Dialogen.

Placerade barn och ungdomar

Utgångspunkt för samverkan kring placerade barn och ungdomar är stödmaterialet *SAMS – Samverkan socialtjänst skola, Obruten skolgång för placerade barn och unga* som är framtaget av Skolverket, Socialstyrelsen samt Specialpedagogiska skolmyndigheten.

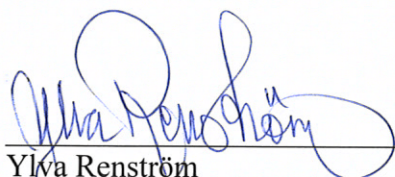
Den kommun där ett barn vistas är enligt skollagen skyldig att ta emot barnet i sin grundskola. Socialtjänstansvaret är dock inte alltid vistelsekommunen eller folkbokföringskommunen utan utgår ifrån den kommun där ärendet hos socialtjänsten påbörjades. Det innebär att en skola kan behöva samverka med socialtjänsten i en annan kommun om de har barn i sin skola som är placerade av socialtjänsten.

Samverkan i övergripande frågor

På övergripande nivå finns en politisk samverkan mellan kommun och region, POLSAM. Den politiska samverkan, där även vissa högre tjänstemän deltar, ska främja samverkan mellan kommunen och landstinget inom hälso- och sjukvården och andra närliggande områden där båda huvudmännen är verksamma och där samverkan kan befrämja verksamheten. Samverkan ska bl a verka för att utveckla en gemensam kunskap om barns och ungdomars villkor i kommunen, ge legitimitet för samverkan och undanröja hinder för samverkan. Vid behov av särskild samverkan utifrån vissa specifika frågor kan olika former av arbetsgrupper på tjänstemannanivå tillsättas.

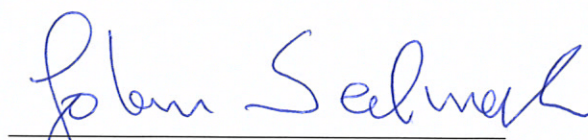
Kommunen, genom främst barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen, driver tillsammans med Region Dalarna utvecklingsarbetet *Tillsammans för varje barn*. Utvecklingsarbetets vision är: *Falu kommun och Region Dalarna har tillsammans skapat en unik organisation som framgångsrikt ger barn och unga bästa möjliga uppväxt genom snabba, tidiga och välkoordinerade insatser när de behövs och där de behövs.*

Falun 2019-10-31

Ylva Renström
Socialchef

Falun 2019-10-31

Johan Svedmark
Skolchef

